

■ Ἡρώες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως

Στάϊκος Σταϊκόπουλος* ὁ Πορθητῆς Σταϊκούλης † 21η Φεβρουαρίου 1835

Ὁ Στάϊκος Σταϊκόπουλος, «ὁ φουντοθειάφης» ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσε ἡ ἡρωϊκὴ Μπουμπουλίνα, πέρασε στὴν ἱστορία ὡς ὁ ἥρωας τοῦ Παλαμηδιοῦ, τὸ ὁποῖο κατέλαβε ὅταν πρῶτος πολίορκησε τὸ Ναύπλιο στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι.

Γεννήθηκε τὸ 1798 στὴν Ζάτουνα τῆς Ἀρκαδίας. Ὁ πατέρας του Παναγιωτάκης ἦταν κρεοπώλης, ὁ ἴδιος δὲ δερματέμπορος. Τὸ 1818 μετέβη στὴν Ὑδρα, ὅπου ἀνέλαβε τὴν οἰκογενειακὴ ἐπιχειρήσι ἐπεξεργασίας καὶ ἐμπορίας δερμάτων.

* * *

Ἐκεῖ μνήθηκε στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία ἀπὸ τὸν Νικόλαο Σπηλιωτόπουλο. Τὸν Ἀπρίλιο 1821 μὲ τὴν ἑναρξί τῆς Ἐπανάστασεως πέρασε μαζί του ἀπὸ τὴν Ὑδρα στὸ Ἄργος μὲ ἀρκετὰ πολεμοφόδια, σύστησε δικό του στρατιωτικὸ σῶμα ἀπὸ συμπατριῶτες Ζατουνῖτες, ἐξ ὧν ὁ ἀδελφός του Θανάσης καὶ δύο ἀνίψια του Ἄγγελος καὶ Γεώργιος, καὶ τέθηκε στὴν διάθεσι τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων τῆς Πελοποννήσου στὴν ἀντίστασι κατὰ τοῦ Κεχαγιάμπεη.

Ἰδρυσαν τὴν «Καγκελαρία», μιὰ μορφή διοικήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἔλαβε μέτρα γιὰ τὴν πολιορκία τοῦ Ναυπλίου. Οἱ ἡμέρες κυλοῦσαν καὶ ὁ Σταϊκούλης, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν ὅλοι λόγῳ τοῦ μικροῦ του ἀναστήματος, μὲ τὸ αὐστηρὰ πειθαρχημένο σῶμα του, ἔτρεχε σὲ ὅλα τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἀπὸ τὸν Ἀχλαδόκαμπο καὶ τὸ Παρθένι μέχρι τὴν Τριπολιτσά, γιὰ νὰ

Κάστρο Παλαμίδι.

ἀποκόψη τὴν γραμμὴ ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ Ναυπλίου ἀπὸ τὴν Τριπολιτσά. Πότε δίπλα στὸν Κολοκοτρώνη καὶ πότε μόνος του, ἐγεμίζε τὰ στήθια του μὲ πληγές ἀντὶ γιὰ παράσημα. Σὲ ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος, ἦταν ὁ ἐμπυχωτῆς τῶν δειλῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ φρον-

τιστῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, ἐξασφαλίζων τὶς τροφές τους.

Ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1822 συμμετεῖχε στὴν ἐκ νέου πολιιορκία τοῦ Ναυπλίου, μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ χιλιάρχου καὶ ἀνέλαβε ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπιχειρήσεων γιὰ τὴν κατάληψι τοῦ φρουρίου τοῦ Παλαμηδίου.

Τὴν παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου στὶς 29 Νοεμβρίου τοῦ 1822, ἡ νύκτα ἦταν ἀσέληνη καὶ ἔβρεχε ἀσταμάτητα. Οἱ Τούρκοι εἶχαν κατέβει ἀπὸ τὸ Παλαμίδι στὸ Ναύπλιο γιὰ νὰ συσκεφθοῦν μετὰ ἀπὸ δίχρονη πολιιορκία, γιὰ τὴν ἀπάντησι τὴν ὁποῖαν θὰ ἔδιδαν σὲ ἐπιστολὴ τοῦ Γέρου τοῦ Μοριᾶ, προκειμένου νὰ φύγουν ἐλεύθεροι καὶ νὰ σωθοῦν.

Ὁ Σταΐκος, ὁ ὁποῖος εὐρισκόταν στὴν Ἄρια, δὲν ἔχασε τὴν εὐκαιρία. Ἔστησε σκάλες στὰ βράχια τοῦ ἄπαρτου Κάστρου τοῦ Παλαμηδίου καὶ ἄρχισε τὸ ἀνέβασμα ὕψους 216 μέτρων. Πρῶτος ἔφθασε στὸν προμαχῶνα «Γιουρούς Τάπια» ὁ Μοσχονησιώτης μαζί μὲ τὸν Θανάση Σταϊκόπουλο. Μαζί τους ὁ Ἀγιορείτης Μοναχὸς Παφνούτιος, ὁ Ἀργίτης Βιολιστῆς Πορτοκαλῆς καὶ ἄλλα παλικάρια. Τὸ κάστρο κυριεύθηκε ἐκείνη τὴν νύκτα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπελευθερώθηκε τὸ Ναύπλιο.

Ἡ ἄλωσις τοῦ Παλαμηδίου καὶ στὴν συνέχεια ἡ παράδοσις τοῦ Ναυπλίου ἦταν σύμφωνα μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Καποδίστρια, ἓνα γεγονός μεγάλης σημασίας γιὰ τὴν ἐξέλιξι τοῦ Ἀγῶνος. Τὸ κάστρο αὐτὸ ἦταν ἀπὸ τὰ πλέον περιφημὰ τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου. Ἡ φήμη τοῦ Πορθητῆ Σταϊκούλη φτερούγισε παντοῦ...

Ἡ Προσωρινὴ Διοίκησις ἐτίμησε τὸν Σταϊκόπουλο γιὰ τὰ κατορθώματά του καὶ τὸν προεβίβασε ἀπὸ Χιλιάρχο στὸν ἀνώτερο βαθμὸ τοῦ Στρατηγοῦ μὲ τὸ ἀκόλουθο Ψήφισμα τοῦ Βουλευτικοῦ:

Προσωρινή Διοίκησης τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ

Πρὸς τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ

Ἀνεγνώσθη τὸ προχθεσινὸν Βούλευμα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2296 καὶ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν περὶ προβιβασμοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τῆς Στρατηγίας τοῦ Χιλιάρχου Σταΐκου Σταϊκόπουλου.

Ἐγκρίνει τὸν ἄνδρα ἀξιότατον τοιοῦτου βαθμοῦ περὶ τε τῶν ἄλλων ἐκδουλεύσεων του πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τροπαίων κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς ἐξ ἐφόδου ἐκπορθήσεως τοῦ δυσπορθήτου Παλαμηδίου.

Ἐν Ἐρμιόνη τῇ 3ῃ Δεκεμβρίου 1822

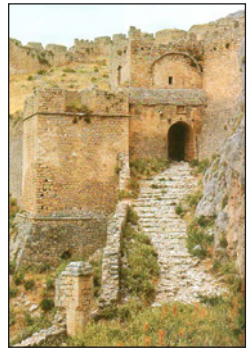
B. N. Βουδούρης, Ἀντιπρόεδρος

Ἰω. Κολέττης, πρῶτος Γραμματεὺς

*Ὁ ἴδιος πάντως οὔτε οἰκίαν δὲν δέχθηκε νὰ πάρῃ ἀπὸ τις πολ-
λές, οἱ ὁποῖες διετέθησαν τότε, λόγω τῆς φυγῆς τῶν Τούρκων.*

** * **

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1823 ἔλαβε μέρος στὴν Β' Ἐθνικῇ Συνέλευσι τοῦ Ἄστρους, ὅπου καὶ ὑπέγραψε τὴν καταληκτικὴν Διακήρυξι μὲ τὸ νέο του ἀξίωμα: Στρατηγὸς Σταΐκος Σταϊκόπουλος. **Λίγο** ἀργότερα, μὲ διαταγὴ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἐστάλη στὴν πολιορκία τοῦ Κάστρου τοῦ Ἀκροκορίνθου, τὸ ὁποῖο κατέλαβε στὶς 26 Ὀκτωβρίου 1823.

Κάστρο
Ἀκροκορίνθου.

Στὶς ἐμφύλιες διαμάχες, οἱ ὁποῖες ἀκολούθησαν τασσόταν πάντοτε στὸ πλευρὸ τῶν Κολοκοτρωναίων. **Γι'** αὐτὸ τὸν λόγο συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Κυβερνητικοὺς μετὰ ἀπὸ σύντομη μάχη στὸν Ἅγιο Σώστη Ἀρκαδίας (13 Νοεμβρίου 1824) καὶ φυλακίσθηκε.

Μὲ τὴν ἀπόβασι τοῦ Ἰμπραήμ στὴν Πελοπόννησο ἀπελευθερώθηκε καὶ ἔλαβε μέρος σὲ διάφορες ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῶν αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων, ὅπως στὴν ἀποτυχημένη πολιορκία τῆς Τριπολιτσᾶς (27 Δεκεμβρίου 1825), στὴν ἀψιμαχία πλησίον τοῦ Γεράκι (Σεπτέμβριος 1825) καὶ τὴν Μάχη τοῦ Μεχμέταγα (18 Ἰουλίου 1826).

** * **

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ὑπῆρξε ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἀξιω-

Φυλακὲς «Λεονάρδου».

ματικούς του τακτικού στρατού, τὸν ὁποῖον ὠργάνωσε ἡ Ἀντιβασιλεία. Κατεῖχε τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου τῆς Φάλαγγας.

Ἀρρώστησε ὅμως ἀπὸ βαριά μελαγχολία, ἡ ὁποία τὸ 1833 τὸν

ώδηγησε στὴν τρέλα. **Ἡ** ζωὴ του κατῆντησε ἀφόρητη... **Ἄρ**χισε νὰ ἐπαιτῆ γιὰ νὰ ζήσει... **Μόν**οι του συμπαραστάτες οἱ συμπατριῶτες του Ζατουνίτες.

Ἐπειδὴ ὁ Σταΐκος, τοῦτο τὸ «Σαῖν» ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσε ἡ Μπουμπουλίνα, καταφερόταν κατὰ τῶν Βαυαρῶν, συνελήφθη καὶ φυλακίσθηκε στὶς ὑγρὲς φυλακὲς τοῦ «Λεονάρδου», στὰ ὑπόγεια τοῦ Βουλευτικοῦ, μὲ τὴν δικαιολογία τοῦ μαινομένου καὶ ταραξία. **Οἱ** κακουχίες καὶ ἡ ἔλλειψις φροντίδος ἔφθειραν τὴν υγεία τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ τὴν 21 Φεβρουαρίου τοῦ 1835, ἡμέρα τῆς ἀποφυλακίσεώς του, ἐκοιμήθη, σὲ ἡλικία 37 ἐτῶν.

Οἱ προεστοὶ τοῦ Ναυπλίου ἀνέλαβαν κάθε δαπάνη γιὰ τὴν κηδεῖα του καὶ ὁ λησμονημένος ἥρωας κηδεύθηκε μὲ τιμές, παρουσίᾳ ὅλων τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου. **Ὁ** δὲ διάκονος καὶ λόγιος Δημητσανίτης Εὐγένιος Διογενίδης τὸν ἀποχαιρέτισε μὲ ἓνα συγκινητικὸ ἀποχαιρετιστήριό λόγο....

Ἡ πόλις τοῦ Ναυπλίου τὸν τίμησε δίδοντας τὸ ὄνομά του σὲ μία κεντρικὴ ὁδὸ. **Σ**τὴν δὲ πλατεῖα Σταΐκοπούλου, κάθε χρόνο, τὴν τελευταία Κυριακὴ τοῦ Νοεμβρίου, γίνονται πανηγυρικὲς ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν του.

*Σταΐκου Σταΐκοπούλου,
τοῦ ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν
εὐκλεῶς ἀγωνισαμένου
ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἀγῶσιν,
Αἰωνία ἡ μνήμη!*

(*) Πηγή: <https://el.wikipedia.org/>, <https://chilonas.com>, <https://www.sansimera.gr> • Ἐπιμέλ. ἡμετ.